

[Ole Espersen]

Olsens spørgsmål. Det, der også er rejst under behandlingen i udvalget, er problemerne omkring tjenestemændene.

Tjenestemændene har i hénhold til den danske grundlov en ganske særlig stilling. De har nogle privilegier, og de har nogle forpligtelser, og de er grundlovshjemlede, fordi man ønsker at sikre en stab af tjenestemænd, der er loyale over for staten, over for samfundet.

Nu ser man i dette lovforslag, at man vil lave en – så vidt jeg kan se – helt ny konstruktion. Jeg tror, at finansministeren vil bekræfte mig i, at det er en helt ny konstruktion. Man siger i lovforslaget, at de, der i øjeblikket er statstjenestemænd – det er altså ikke kommunaltjenestemænd, det er statstjenestemænd – kan forblive ansatte hos staten som statstjenestemænd, men så bliver de udplaceret i det nye aktieselskab, som betaler lønningerne, eller rettere staten betaler lønningerne, men det nye, rent private selskab refunderer så de udgifter til staten.

Jeg tror, det er første gang i landets historie, at man ansætter statstjenestemænd i et privat aktieselskab; statstjenestemænd, der så – må man gå ud fra – skal udvise deres loyalitet, den i grundloven forudsatte loyalitet, over for det private selskab og ikke længere, som forudsat i § 27 i grundloven, over for staten. Jeg mener, at det klart er i strid med de forudsætninger, vi har her i landet og oven i købet i grundloven for statstjenestemændenes stilling. Det vil jeg gerne bede kommenteret, og jeg vil også gerne stille det konkrete spørgsmål: Hvor skal statstjenestemændenes loyalitet deponeres? I aktieselskabet, der langtfra altid behøver at have sammenfaldende interesser med samfundet, med staten? Eller skal de statstjenestemænd, der nu skal gøre tjeneste i et privat firma, fortsat være loyale over for staten?

Det andet spørgsmål var også til det, som Venstres ordfører sagde: at der ikke tages noget fra nogen. Det vil jeg gerne have præciseret. Den bestemmelse i vilkårene, som hr. Erling Olsen læste op, viser ganske klart, at der her gribes ind i et privatretligt kontraktforhold. Det kan man kun mod fuldstændig erstatning. Der gribes ind i et privatretligt kontraktforhold. De kommende bonustilskrivninger osv. går som overskud til det nye selskab. Der bliver ikke, som der står i den bestemmelse, hr. Erling Olsen citerede, tale om, at samtlige kommende overskud vil gå til forsikringstagerne. Hvis det

ikke er at tage fra nogen, hvis det ikke er at gribe ind i en privat kontrakt, der helt klart er beskyttet efter grundloven, så ved jeg efterhånden ikke, hvad en grundlovsbeskyttelse er værd.

Så vil jeg egentlig også gerne spørge de partier, der har indgået forlig om denne lovgivning, om de ikke er enige i det citat, der også står i betænkningen, et citat fra afdøde professor i statsforfatningsret Poul Andersen, et uhyre agtet menneske, hvis fremstillinger nød almen anerkendelse. Han skrev, at »ekspropriation i sig selv er et beklageligt indgreb i borgernes retigheder og derfor kun bør finde sted, når indgrebet virkelig er påkrævet, ikke blot til en vis grad ønskeligt«.

Det er klart, at man kan sige, at dette indgreb er ønskeligt for at fylde et hul i statsbudgettet, men det giver ikke anledning til indgreb, der falder ind under grundlovens § 73, og i udvalgsbetænkningen er det erkendt, at Statsanstalten er beskyttet af grundlovens § 73.

Jeg håber, jeg får svar på de spørgsmål; ellers må jeg spørge igen. Jeg synes, at vi står over for et indgreb af en hidtil uset karakter, og jeg forstår godt de mange mennesker, der ud fra en meget forskellig politisk observans stærkt kritiserer dette. Efter dette indgreb er der lagt op til, at vi kan bruge ekspropriation, indgreb i den private ejendomsret, for at fylde hullerne i statskassen. Det tager alle afstand fra, og jeg har ikke hidtil i min fantasi kunnet forestille mig, at en regering ville tillade sig det.

Finansministeren (Henning Dyremose):

De forhold, som hr. Erling Olsen startede sit indlæg med, drejer sig i virkeligheden i deres substans om det, der også er omhandlet i svarene på spørgsmål 6, 7, 8 og 9. Specielt kunne jeg have lyst til at fremhæve den meget klare konklusion på spørgsmål 9, og jeg citerer fra udvalgets bilag, idet jeg dog har en udgave uden bilagsnummer. Spørgsmål 9 lyder således:

»I tilslutning til ministerens besvarelse af spørgsmål 6 bedes ministeren bekræfte, at man ved salg af holdingselskabet sikrer, at hovedaktionæren er forpligtet til at lade egenkapitalen på ca. 2,3 mia. kr. og de såkaldte skjulte reserver på ca. 8,7 mia. kr. tilføre forsikringstagerne.«

Jeg slutter svaret efter en redegørelse:

»Under henvisning til ovenstående og til mit svar på udvalgets spørgsmål 6 kan jeg svare bekræftende på dette spørgsmål.«